

Wydział Ekologii Urzędu Miasta Radzionków

Poprawa efektywności energetycznej w ramach działań na rzecz walki z niską emisją zanieczyszczeń do atmosfery

Zgodnie z obowiązującym Programem ochrony powietrza (uchwała nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie przyjęcia "Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego" (Dz.U.Woj.Śl. z 2020 r., poz. 5070)) – dalej POP - jednym z kluczowych zadań stawianych gminom jest realizacja działania naprawczego pn. "Ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych". Zadanie to obejmuje wszelkie działania zmierzające do obniżenia emisji z indywidualnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi, polegające na zastąpieniu niskosprawnych urządzeń grzewczych podłączeniem do sieci ciepłowniczej, zastosowaniem OZE (głównie pomp ciepła i kotłów na biomasę), urządzeniami zasilanymi gazem, olejem opałowym, prądem elektrycznym lub nowymi kotłami węglowymi spełniającymi wymagania ekoprojektu. Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła winna być przeprowadzona w budynkach mieszkalnych (jedno i wielorodzinnych), budynkach użyteczności publicznej, budynkach usługowych, produkcyjnych i handlowych. Dodatkowo wskazane jest również podnoszenie efektywności energetycznej budynków, w których dokonywana jest wymiana urządzeń grzewczych poprzez m.in. docieplanie ścian, stropów, dachów oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.

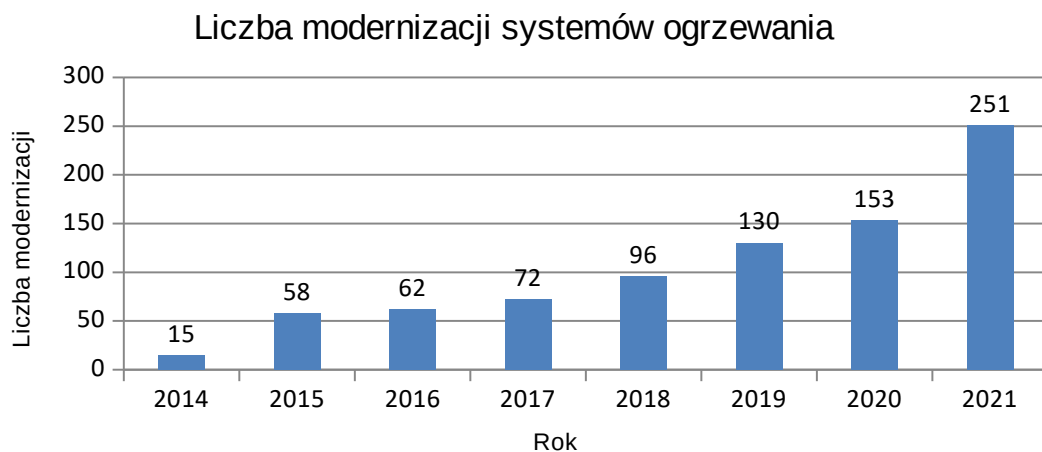
Gmina Radzionków wywiązuje się z tego zadania poprzez funkcjonujące w mieście programy wsparcia finansowego do realizacji ww. proekologicznych inwestycji, które są skierowane do osób fizycznych będących właścicielami lub posiadaczami nieruchomości. Warunkiem skorzystania z dofinansowania jest złożenie stosownego wniosku, a po przyznaniu środków w postaci umowy - likwidacja wysokoemisyjnego i niskosprawnego kotła lub pieca na paliwo stałe (szczególnie węgiel kamienny) i zastąpienie go nieuciążliwym dla środowiska źródłem ciepła. Po rozliczeniu inwestycji i dokonaniu jej weryfikacji przez urząd, beneficjent otrzymuje częściową refundację poniesionych kosztów, która w ostatnich latach najczęściej wynosiła 4.500 zł ze środków budżetu miasta (z możliwym współudziałem innych źródeł). Przedmiotowy program dotacji na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska na przestrzeni lat 1998-2021 pozwolił udzielić dofinansowań do 973 modernizacji indywidualnych systemów ogrzewania (z czego aż 213 w samym 2021 r.) na łączną kwotę około 3,3 miliona złotych (z czego ponad 950 tys. złotych w 2021 r.).

Poza permanentnie prowadzonym programem dotacyjnym ze środków miejskich, mając na uwadze możliwość pozyskania środków zewnętrznych na dofinansowania (szczególnie z WFOŚiGW w Katowicach) gmina okresowo uruchamia specjalne programy ograniczenia niskiej emisji (PONE). W latach 2007-2008 zrealizowano PONE w ramach którego zmodernizowano 52 źródła ciepła i zainstalowano 22 układy solarne, a wartość całkowita zadania wyniosła 989.548,15 zł. Kolejny PONE zrealizowano w latach 2015-2016 przy udziale WFOŚiGW w

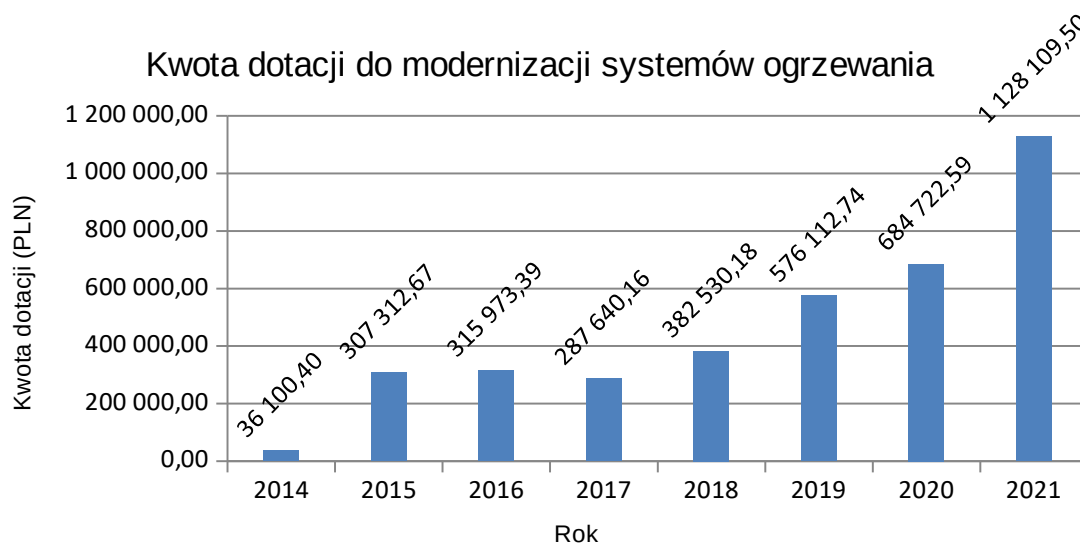
Katowicach oraz NFOŚiGW w Warszawie w ramach „Programu Priorytetowego Poprawa Jakości Powietrza Cześć 2) KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii”. W tej edycji PONE zmodernizowano 45 źródeł ciepła, a łączna wartość zadania wyniosła 599.823,34 zł. Ostatni realizowany PONE był przeprowadzony w latach 2019-2021 i obejmował dofinansowania do modernizacji 114 źródeł ciepła oraz do wykonania dociepleń ścian zewnętrznych 20 budynków jednorodzinnych; w ramach programu zostały udzielone dotacje w łącznej wysokości 662.922,14 zł.

Łącznie w latach 1998-2021 Gmina Radzionków wsparła finansowo wymianę niemal 1200 uciążliwych źródeł niskiej emisji na nowoczesne, ekologiczne i ekonomiczne urządzenia grzewcze, w kwocie przekraczającej 5,3 miliona złotych.

Wykres 1 - Liczba modernizacji systemów ogrzewania w budynkach i lokalach indywidualnych, wykonanych ze wsparciem finansowym Gminy Radzionków w latach 2014-2021

Wykres 2 - Kwota wsparcia finansowego do modernizacji systemów ogrzewania w budynkach i lokalach indywidualnych, udzielona przez Gminę Radzionków w latach 2014-2021

W POP wskaźnikiem stopnia realizacji zadania naprawczego "Ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych" jest łączna powierzchnia budynków, na której nastąpiła modernizacja systemów ogrzewania. Wymogiem określonym dla Gminy Radzionków jest ograniczenie emisji na łącznej powierzchni 44.070 m², co winno nastąpić w latach 2020 – 2026.

Złożone przez Gminę Radzionków sprawozdania z realizacji POP za rok 2020 (za okres od 1 stycznia do 5 lipca dla poprzednio obowiązującego programu i odrębnie za okres od 6 lipca do 31 grudnia dla programu aktualnego) wykazały, że realizowane w gminie zadanie naprawcze "Ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych" doprowadziło do modernizacji źródeł ciepła w sektorze komunalno-bytowym na łącznej powierzchni 25.844 m² (w tym 2.665 m² w I półroczu i 23.179 m² w II półroczu). Warto zaznaczyć, że wynik z samej drugiej części 2020 r. stanowi aż 52,6 % powierzchni do realizacji w latach 2020-2026.

Spośród wykazanej w roku 2020 powierzchni 25.844 m² modernizacji systemów ogrzewania na powierzchni 22.306 m² (86,3 %) zostały zrealizowane przez mieszkańców ze wsparciem finansowym Gminy Radzionków, które w 2020 r. obejmowało 153 inwestycje i wyniosło w sumie 684.722,59 zł.

Jeszcze lepsze wyniki w tym zakresie prezentuje zbiorcze sprawozdanie z realizacji POP za rok 2021, z którego wynika że przeprowadzone w Gminie Radzionków działanie naprawcze doprowadziło do modernizacji źródeł ciepła na łącznej powierzchni 36.397,00 m², na co złożyło się rekordowe 251 indywidualnych inwestycji zrealizowanych przy wsparciu samorządu, wynoszącym w sumie 1.128.109,50 zł.

Tym samym w latach 2020-2021 Gmina Radzionków osiągnęła ponad 140% wskaźnika modernizacji ogrzewania przewidzianego do realizacji na lata 2020-2026.

Oprócz wykonywania modernizacji przez inwestorów indywidualnych, w mieście prowadzone są również kompleksowe termomodernizacje budynków wielorodzinnych dotychczas ogrzewanych przestarzałymi źródłami ciepła, realizowane głównie przez wspólnoty mieszkaniowe (ze wsparciem finansowym Banku Gospodarstwa Krajowego i/lub WFOŚiGW w Katowicach) oraz przez Gminę Radzionków w należących do niej zasobach komunalnych i budynkach użyteczności publicznej (ze wsparciem finansowym z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego i/lub Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii i/lub budżetu państwa).

Wykres 3 - Powierzchnia lokali mieszkalnych (w tys. m²) w Gminie Radzionków, w których dokonano modernizacji systemów ogrzewania w latach 2014-2021

